STUDIJSKA BIBLIOTEKA

LJUBLJANA

Št. 81 Poštnina plačana v gotovini (C. C. con la posta) V Trstu, v sredo, 4. aprila 1928. - Leto VI. Posamezna številka 30 cent. Letnik LIII

EDINOST

List izhaja vsaki dan razen nedelje. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece L 22.— [illegible] celo leto L 75.—, v inozemstvo mesečna L 6.50 več. — [illegible] 30 st. — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti 1 kolone [illegible] govske in obrtne oglase L 1.—, za osmrtnice, zahvale, posl[illegible] 1.50, oglase denarnih zavodov L 2.—, [illegible] prvi strani L 2.—

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20, Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinost». Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Politične zanimivosti iz Rusije

Senzacija, ki jo je bila vzbudila znana aretacija nemških in ruskih inženirjev v donski kotlini, je v inozemstvu že pozabljena. V Rusiji ji je seveda usojeno daljše življenje in njeni odmevi se razlegajo vedno močneje po širnih ruskih poljanah.

Zaroto je odkrila politična policija (G. P. U.) in sovjetski gospodarski organi so bili po njej iznenadeni, policija jih je postavila nekako «pred gotovo dejstvo». Voditeljem sovjetskega gospodarstva se ni niti sanjalo o kaki zaroti. To dokazuje dejstvo, da se je jedva en teden pred omenjenimi aretacijami sovjet za narodno gospodarstvo v Moskvi precej pohvalno izrazil o delovanju specialistov, posebno inozemskih. Toda na isti razpravi se je pojavilo značilno nasprotje dveh struj. Član sovjeta za narodno gospodarstvo Šajn je imel govor, v katerem je priznaval lojalnost inozemskih specialistov, medtem ko je rekel, da se ruskim ne more zaupati.

Ta izjava je izzvala pri ruskih inženirjih veliko nejevoljo in že na omenjeni seji je odločno nastopil leningrajski inženir Mihajlov, kateri je rekel, da so se v zadnjem času postavile številne tovarne izključno z ruskimi močmi in se je tudi začela proizvodnja najrazličnejših strojev in motorjev. Dejstvo pa, da se množijo inozemski specialisti — je zaključil Mihajlov —, rodi med ruskimi specialisti nejevoljo in demoralizacijo.

To nasprotje je skušal izgladiti predsednik sovjeta za narodno gospodarstvo Kujbyšev. V svojem dolgem govoru se je dotaknil tudi vprašanja specialistov ter pri tem naglašal, da kljub sprejemanju inozemskih inženirjev ne more biti govora o konkurenci med njimi in sovjetskimi specialisti, ker je pomanjkanje moči veliko in je torej mesta za vse. Radi povečanih potreb — je rekel dobesedno — smo primorani sprejemati tudi inozemce, toda to nikakor ne pomeni nezaupanje napram našim inženirjem

Niti en dober teden po tej važni seji sovjeta za narodno gospodarstvo je bila že gotova afera zarotnikov in njej je sledilo veliko gibanje nerazpoloženja napram specialistom vseh vrst. Prišlo je torej ravno nasprotno tega, kar se je poudarjalo na gospodarskem sestanku v Moskvi. To protislovje je presenetilo marsikoga in razlagalo se je na najrazličnejše načine. Nekateri so videli v vsej tej aferi dokaz o skrajno žalostnem položaju nove ruske industrije. Sovjetska vlada, ki se zaveda svojih neuspehov, da se hoče s to afero izmazati iz nevšečnega stanja ter se opravičiti s tem, da zvali krivdo na inženirje in druge specialiste, ki da so sovjetsko industrijo sabotirali radi protirevolucijskih ciljev.

Kot so pokazali poznejši dogodki, ni od vsega tega nič. Izvor nejevolje proti specialistom je treba marveč iskati drugod, in sicer deloma v notranjepolitičnih razmerah, ali bolje napetostih med sovjetskimi činitelji samimi, a deloma zopet v dejstvu, da postajajo nedostatki sovjetske uprave z vsakim dnem bolj vidni in da rodijo radi tega čedalje večje nezadovoljstvo javnega mnenja.

Kar se tiče pravkar omenjene napetosti, je znano, da se opaža zelo rezek in oster antagonizem predvsem med voditelji sovjetskega gospodarstva na eni in političnimi prvaki komunistične stranke na drugi strani. Prvi delujejo na polju praktičnega proizvajalnega življenja in zato vedo bolj nego nikdo drugi v Rusiji, da se ob ostrih razrednih bojih in sovraštvih na gospodarskem polju ne pride daleč. Na drugi strani pa so politični veljaki stranke, ki so jim njihove politične ideologije nad vsem drugim. Oni radi uporabljajo vsako priliko, da prilijejo novega olja v plamen razrednega sovraštva. Neredi, ki so se odkrili v premogokopih in drugod, so jim dali zopet izborno priliko za nastop.

Toda spričo splošnega nezadovoljstva radi slabe uprave se nejevolja, ki jo je rodila senzacionalna zarota, ni omejila na same specialiste, temveč se je obrnil val proti vsemu sovjetskemu uradništvu. Pojavilo se je geslo «Pod nadzorstvo mase» in moskovski list «Pravda» je začel objavljati posebno prilogo z imenom «Listok», ki bo objavljal le informacije o nedostatkih in napakah vesoljne uprave. Namen te priloge — pravi «Pravda» — je ojačanje proletarskega javnega mnenja v borbi proti vsem hibam sovjetske države. V njej bo dana prilika vsakemu delavcu, ki je v državni službi, kmetu in vsem drugim, da potom «Listka» stalno osvežujejo borbo z birokratizmom, nepoštenim in slabim gospodarjenjem, s korupcijo itd.

To je naloga «Listka» in prva številka, ki je izšla pred kratkim, je polna poročil o «nedostatkih sovjetskega mehanizma». V njej je cela vrsta obtožb proti državnim uradnikom in specialistom, ki ne vršijo vestno svoje službe.

Zarota donskih specialistov je torej vzbudila v Rusiji splošen alarm proti vesoljni sovjetski upravi in pod pritiskom javnega mnenja je morala vlada začeti korenito čiščenje med komunisti in nekomunisti v državni službi. To je smisel afere donskih specialistov in vseh drugih brezštevilnih afer podobne narave.

Razgovor on. Mussolinija

s turškim zunanjim ministrom

MILAN, 3. Včeraj ob 12. uri je prispel semkaj turški zunanji minister dr. Tevfik Rušdi beg v spremstvu generala Dževad paše, načelnika svojega kabineta Kemala Azis bega ter Suada Tefik bega.

Na postaji sta ga sprejela cav. Mamelli, načelnik kabineta v ministrstvu za zunanje zadeve, in turški konzul v Milanu Refik Amir beg. Nj. eksc. Tevfik Rušdi beg se je takoj podal v hotel Cavour, kjer se je nastanil.

Tekom popoldneva ga je obiskal Nj. eksc. on. Dino Grandi, državni podtajnik v ministrstvu za zunanje zadeve. Tekom današnjega dne bo turškega zunanjega ministra sprejel načelnik vlade on. Mussolini.

Sestanek v Milanu

Intimen obed na prefekturi

MILAN, 3. Danes se je podal turški zunanji minister v prefekturno palačo, kjer ga je sprejel načelnik vlade. Njun razgovor je bil dolg in prisrčen ter se je nanašal na politična vprašanja, ki zadevajo obe državi. Ob 12.30 se je vršil na prefekturi intimen obed, katerega je priredil načelnik vlade na čast turškemu zunanjemu ministru. Poleg obeh državnikov so se udeležili obeda Suad beg, turški poslanik v Rimu, državni podtajnik v ministrstvu zunanjih zadev on. Grandi, gr. uff. Pericoli, march. Paolucci de Calvoli, načelnik kabineta ministrstva za zunanje zadeve kapetan Mamelli ter tajnika cav. Bossi in grof Cippico.

RIM, 3. Pod vestjo o prihodu turškega zunanjega ministra v Italijo prinaša rimski «Giornale d'Italia» kratek komentar, v katerem pravi, da je poset turškega zunanjega ministra jasen znak obstoječih prijateljskih odnošajev med obema državama.

Vatikansko glasilo

o papeževem govoru in o poslednjih dogodkih

RIM, 3. Današnji «Osservatore Romano» se vrača v svojem uvodnem članku pod naslovom «Objektivne opazke» spet k nedavnemu papeškemu govoru in k odmevom, ki jih je ta govor našel v italijanskih in inozemskih listih.

«Kljub ponovnim izjavam udanosti in ponovnim splošnim izpovedim o globokem verskem čustvovanju,» pravi glasilo svete stolice, «je nesporno, da je zavel po poslednjem papeževem govoru precej oster veter, kar dokazujejo dogodki, ki so se odigrali neposredno po papeževem govoru in komentarji listov, s katerimi je bil govor sprejet, toda kdor se sklicuje na svoje versko čuvstvovanje, ne sme nikoli pozabiti, da je papež Kristusov vikar in oče vseh vernikov. Zato se zelo motijo oni, ki pravijo, da je papež nasprotnik ali sovražnik tega ali onega, kot da bi bil papež poglavar kake države ali predstavnik kake vlade, ki zasleduje posvetne interese. Spričo tega je tudi docela zgrešena trditev, da se papež brez dovoljenja vmešava v notranje zadeve države.

Papeževe besede niso bile namenjene nikaki politični skupini kot taki, ampak osebam, ki se proglašajo za katoličane in ki so razpravljale o delikatnih cerkvenih in verskih vprašanjih in katerih mnenje bi se bilo lahko zamenilo z mnenjem in naziranjem sv. stolice. Radi tega ne morejo pomeniti papeževe besede prav nikakega omejevanja politične svobode katoličanov, ki se hočejo kot državljani uveljavljati v političnem življenju.

Mogoče pa je naletel papežev govor, izvaja glasilo sv. stolice, na tako oster odpor radi onega svojega dela, v katerem se govori o zaprekah, ki se potom monopola na vzgojo postavljajo krščanski vzgoji mladine, do katere ima samo cerkev pravico in za katero razpolaga samo cerkev s potrebnimi sredstvi. Ta del papeževega govora so si mnogi tolmačili tako, kakor da bi si cerkev lastila monopol na vzgojo mladine. Toda tudi to je zmotno, kajti cerkev si ne lasti nikakega monopola, ampak hoče le uspešno in koristno sodelovati z državo pri tem vzvišenem poslanstvu.

«Nočemo odgovarjati,» zaključuje list svoj članek, «na ostre in neumerjene napade nekaterih listov, ampak podčrtujemo rajši globoki odmev, katerega je vzbudila vest o odredbah ministrskega sveta v inozemstvu, kjer so že napovedovali razpust katoliških organizacij in spor med režimom in cerkvijo. Ni potrebno niti omeniti, da ta vest ne odgovarja resnici. Pač pa je umestno opozoriti, da so dali povod onim vestem obžalovanja vredni napadi gotovih listov in napovedana revizija zakona o organizaciji «Balilla» ter napoved njene takojšnje izvedbe, kar se je pripetilo neposredno po govoru sv. očeta.»

Pripravljanje trgovinskega zakonika

Predlogi trgovskih krogov

RIM, 3. Pravosodni minister on. Rocco je sprejel danes popoldne člane predsedništva fašistovske konfederacije trgovcev, ki so mu izročili nekoliko spomenic trgovskih krogov k načrtu novega trgovinskega zakonika. Pravosodni minister se je živo zanimal za posamezne spomenice in je deputaciji obljubil, da jih bo natančno proučil. Zagotovil je tudi, da bo ob gotovi priliki naprošena tudi konfederacija trgovcev za mnenje o definitivnem besedilu načrta, ki se pripravlja pod njegovim osebnim vodstvom.

General Nobile v Milanu

Priprave za ekspedicijo

MILAN, 3. Danes zjutraj je prispel iz Rima general Humbert Nobile. Na postaji so ga pričakovali ravnatelj astronomskega observatorija v Breri prof. Bianchi in mnogo članov Nobilove ekspedicije. General se je takoj podal na letališče Biaggio, kjer si je natančno ogledal zrakoplov. Opoldne je priredil Rotary klub na čast generalu obed, po katerem je slavljenec v prijateljskem razgovoru obrazložil načrt svoje poti na severni tečaj.

Na Rodu se bo ustanovila univerza?

RIM, 3. Kakor poroča agencija «Corrispondenza», bo baje na otoku Rodu ustanovljena univerza. Na ta način bo postal zgodovinski otok spet kulturno središče. Najprej bosta ustanovljeni medicinska in pravniška fakulteta.

Minister Volpi se je povrnil v Rim

RIM, 3. Danes zjutraj se je povrnil iz Benetk finančni minister Volpi.

Švedski kralj in danski prestolonaslednik v Rimu

RIM, 3. Danes je prispel v Rim švedski kralj Gustav V. s svojim spremstvom, da prebije tu velikonočne praznike. Nastanil se je v vili «Svezia», kjer prebiva že dalj časa švedska kraljica.

Ob 8.50 je prispel tudi danski prestolonaslednik Friderik. Princ se je nastanil v hotelu «Russia».

Vizum na potnih listih med Italijo in Madžarsko bo odpravljen

RIM, 3. Agenciji «Atmo» poročajo iz Budimpešte: «Magyarorszag» naznanja, da bo v kratkem odpravljen «vizum» na potnih listih med Italijo in Madžarsko. V to svrho so se vršili med rimsko in budimpeštansko vlado pregovori.

Delovanje posebnega tribunala

Razsodba proti lastnikom tajne tiskarne

RIM, 3. Pred posebnim tribunalom za zaščito države se je vršil danes proces proti črkostavcu Josipu Morellatu iz Vicenze, proti Ivanu Grilliju iz S. Alberta pri Ravenni in proti Humbertu Ghiniju iz Bologne, ki so bili obtoženi zarote proti državni oblasti in da so imeli tajno tiskarno brez predpisanega dovoljenja. Po zaslišanju obtožencev, prič in po govorih državnega pravdnika in zagovornika so bili obsojeni vsak na 7 let ječe, na dosmrtno izključitev iz javnih služb in na 3 leta posebnega nadzorstva.

Deževje in poplave

v severnem delu Italije

MILAN, 3. Le par dni se je do sedaj pokazala pomlad in je zasijalo solnce. Kmalu pa se je spet pooblačilo nebo in v nedeljo popoldne je skoro po vsej severni Italiji začelo deževati in dežuje še skoro neprestano. Iz alpskih krajev pa prihajajo poročila o velikih snežnih zametih. Adiža in nekateri hudourniki so močno narastli.

Z Garskega jezera poročajo, da se je v bližini Torrija vsul tekom noči na pokrajinsko cesto velik plaz skalovja in zemlje, ki jo je razmočilo obilno deževje. Okrog 200 kubičnih metrov materiala je deloma poškodovalo in deloma zaprlo kakšnih sto metrov ceste.

Tudi iz Vicenze poročajo o slabem vremenu in o poplavah. Radi dežja je reka Bacchiglione močno narastla in prestopila v nekaterih krajih bregove. Voda je poplavila vasi Campedello, Deba, S. Pietro Intrigogna in nekatere druge naselbine. Tudi v nižji del mesta je spet vdrla voda. Prebivalci se vozijo iz hiš v čolnih.

Narastel je tudi Pad, a ni nobene nevarnosti, da bi voda vdrla na polja, ker so bili nasipi v bolj izpostavljenih mestih pred kratkim ojačeni.

Tudi v pokrajini Brescia so polja poplavljena. Pokrajinska cesta je deloma pod vodo. Voda je poplavila tudi obširna polja v cremonski pokrajini.

Pred novimi potresi?

MILAN, 3. «Popolo d'Italia» objavlja naslednje poročilo iz Faenze: V komunikeju za inozemski tisk napoveduje seizmolog Bendandi nove oddaljene in bližnje potrese, ki bodo po njegovem mnenju v kratkem nastopili. Bendandi zatrjuje, da bo potres močnejši v južnem delu Evrope in v jugovzhodnem delu azijske celine, dočim se bodo manjši potresni sunki čutili v severozapadnem delu Meksike.

Nesreča na morju.

PALERMO, 3. Dve ribiški ladji, ki sta pred dvema dnevoma zapustili pristanišče, je na odprtem morju zalotil vihar in se nista več povrnili. Pričela so se takoj raziskovanja in danes se je posrečilo rešiti tri ribiče, ki so bili vkrcani na eni izmed jadrenic. Našla so se tudi štiri trupla ribičev iste ladje. O drugi ribiški jadrenici ni še nobenega sledu.

Incident na poljsko-litovski meji

KOVNO, 3. Tolpa, ki je štela kakih 60 mož, se je v predpretekli noči približala poljsko-litovski meji. V bližini vasi Gervinice je pričela s puškami in strojnicami streljati proti litovskemu ozemlju. Streljanje je trajalo tri minute. Litovska brzojavna agencija dodaja v svojem poročilu, da se je hotel s tem izzvati krvav spopad med napadalci in Litovci. O incidentu je poročal Woldemaras na konferenci v Koenigsbergu, kjer se vršijo pogajanja za sklenitev sporazuma med Poljsko in Litvo.

Poljska brzojavna agencija je to vest dementirala.

Poslednji madžarsko-romunski spor

bo v kratkem poravnan

BUKAREŠT, 3. Romunska vlada je na poslednjo madžarsko noto glede obmejnega incidenta, o katerem smo pred dnevi poročali, v svojem odgovoru stavila predlog, naj se predloži zadeva posebni preiskovalni komisiji v proučitev. Madžarska vlada se je z romunskim predlogom zadovoljila. Danes je bil madžarski poslanik v Bukarešti v zunanjem ministrstvu in je zastopniku romunske vlade sporočil, da se madžarska vlada strinja s tem, da romunske oblasti natančno dognanejo vzroke in posledice incidenta, v katerem so bili kompromitirani romunski obmejni stražniki.

Seja jugoslovenskega ministrskega sveta

Predvojni dolgovi — Zapretje albanske meje — Poslanik Nešić v Beogradu

BEOGRAD, 3. V zvezi z zaporo albanske meje je vlada pozvala jugoslovenskega poslanika v Sofiji Nešića v Beograd, da poroča vladi o položaju v Bolgariji. Kakor poročajo iz Sofije, je Nešić danes popoldne odpotoval in dospe jutri v Beograd.

Od 9. do 12. ure se je vršila seja ministrskega sveta. Poedini minsitri so po seji izjavljali novinarjem, da je bila seja v glavnem posvečena vprašanju izplačila jugoslovenskih predvojnih dolgov napram Franciji. Vendar pa ni bil tozadevno sprejet nikak definitiven sklep. Poleg tega se je ministrski svet bavil z vprašanjem zapore albanske meje. Tozadevni sklepi so strogo tajni. Zapaženo je bilo, da sta se takoj po seji podala v avdijenco na dvor načelnik vlade Vukičević in vojni minister general Hadžić.

Po seji ministrskega sveta sta imela finančni minister dr. Marković in namestnik zunanjega ministra dr. Šumenković dolg sestanek. Kakor doznavamo, je bil ta sestanek v zvezi s skorajšnjim potovanjem finančnega ministra v London, da se regulira vprašanje investicijskega posojila, in v Pariz radi jugoslovenskih predvojnih dolgov.

Jugoslavija in Rusija

Kaj piše nemški list

BERLIN, 3. Moskovski poročevalec lista «Deutsche Allgemeine Zeitung» piše: «Moskovski politični krogi gledajo z zadovoljstvom na simptone za zbližanje med Nemčijo in Jugoslavijo. Prijateljski odnošaji med sovjetsko unijo, Nemčijo, Jugoslavijo in Turčijo, bi po moskovskem naziranju jamčili za stabilnost v vzhodni Evropi. Zdi se, da upajo, da bo Nemčija postala most, ki bo omogočil spet tesnejše stike z Jugoslavijo. Jugoslovenski poslanik v Berlinu Balugdžić je baje pripravljen, priporočiti svoji vladi, naj čim prej vzpostavi diplomatične odnošaje s sovjetsko unijo. Poslanik je že vodil pogajanja s Čičerinom, ki jih je pa moral po nalogu jugoslovenskega zunanjega ministra prekiniti.

Laizacija turške republike

ANGORA, 3. 109 poslancev je v zbornici predložilo zakonski načrt, po katerem naj se črta iz ustave določba, da je državna vera Turčije muslimanska in da skrbi zbornica za izvajanje verskih predpisov. Z odobritvijo tega načrta bo turška republika docela laizirana.

Italijanski poslanik Auriti se ne vrne več na Dunaj?

DUNAJ, 3. «Neue Freie Presse» potrjuje vest, ki se je včeraj razširila med diplomatičnimi krogi, da se namreč italijanski poslanik Auriti ne bo več povrnil na svoje službeno mesto na Dunaju.

Čičerin ne bo podal ostavke

DUNAJ, 3. V poslednjem času so listi ponovno poročali, da namerava sovjetski komisar zunanjih zadev Čičerin podati ostavko. Iz Moskve pa je dospela sinoči brzojavna vest, glasom katere Čičerin nima namena podati demisije.

Žrtve potresa v Anatoliji

200 človeških žrtev?

BERLIN, 3. Iz Carigrada vedno znova prihajajo brzojavne vesti, ki zatrjujejo, da je bila nesreča, ki je nastala povodom poslednjega potresa v zapadni Anatoliji, vse večja, kot se je prvotno mislilo. Spričo okolnosti, da so bile vse telefonske in brzojavne zveze z Anatolijo in predvsem Smirno pretrgane, so doslej primanjkovale vse podrobnejše vesti o človeških žrtvah in škodi, ki jo je napravil poslednji potres.

Glasom omenjenih vesti je mesto Torbali napol porušeno. V Smirni se je podrlo 260 stavb, med njimi 6 mlinov, 4 šole in 2 bančni palači. Cele mestne četrti so docela opustošene. Potresni sunki so se baje ponavljali od petka do nedelje. Ljudje so v divjem strahu zbežali iz hiš in taborijo še sedaj na prostem. Vsi uradi in bazarji so zaprti. V Seidi Kenyju je izgubilo 25 ljudi življenje, 40 ljudi je bilo ranjenih. [illegible]tno število človeških žrtev znaša baje 200. Predsednik republike je dal oblastem v Smirni 100.000 turških lir za nujno pomoč prizadetemu prebivalstvu.

Ameriška admiralska ladja v Dubrovniku

DUBROVNIK, 3. Ameriški admiral Burroge je danes posetil mestnega župana ter velikega župana Knježevića. Zvečer je priredil na svoji ladji velik banket, katerega se je udeležilo veliko število povabljenih gostov.

Francija in Amerika

WASHINGTON, 3. Francoski poslanik Claudel je danes obiskal v zunanjem ministrstvu državnega tajnika Kellogga in se je z njim dalje časa razgovarjal o poslednjem Biandovem odgovoru glede ameriškega predloga za preprečitev vojne.

Zagoneten umor v Prilepu

BEOGRAD, 3. V noči od 31. marca na 1. aprila je bil v Prilepu zavratno umorjen tamošnji ugledni trgovec Ivan Balandžijević. Umor je bil izvršen pred vratmi častniškega doma in v neposredni bližini vojaške straže ter orožniške postaje sreskega poglavarstva. Morilci so pobegnili. V Prilepu in v vsej okolici, kjer je bil pokojnik zelo znan, je izzval umor veliko razburjenje in ogorčenje. Danes je vlada pozvala v Beograd bitoljskega velikega župana, da poroča o dosedanjem uspehu preiskave. Zatrjuje se, da bo veliki župan odstavljen.

Velik požar v Indiji

LONDON, 3. «Times» prinaša vest iz Karakija, da je tam pogorelo okrog 36.000 bal bombaža. Škoda se ceni na 50 milijonov lir. Požar se doslej še ni pogasil. Skladišča so še vedno v plamenih.

Gasilci in vojaštvo so nasproti ognju brez vsake moči. Pogorišču se je mogoče približati le na razdaljo petdeset metrov, to pa radi prevelike vročine. Glasom poslednjih vesti se je ogenj razširil tudi že na bližnje delavnice. Požar je zahteval tudi več človeških žrtev, katerih število pa se doslej še ni moglo dognati.

Razstava knjige v Firenzah

PRAGA, 3. Letošnje mednarodne knjižne razstave v Firenzah se bo udeležila tudi čehoslovaška republika. Razstavila bo svoje najnovejše in najbolj originalne proizvode na književnem polju. — Poseben oddelek razstave bo posvečen prosvetnim odnošajem med Čehoslovaško in Italijo.

DNEVNE VESTI

Proslava kruha

Fašistovska stranka je sklenila, da bo organizirala letos posebno proslavo kruha. Ta proslava, ki ima biti dopolnilo žitni bitki, se bo vršila 14. in 15. aprila. Cilj, ki se zasleduje s to proslavo, je, da se poglobi spoštovanje do kruha. Proslava kruha se bo vršila pod pokroviteljstvom načelnika vlade.

Tajnik fašistovske stranke poslanec Turati je razposlal okrožnico, v kateri napoveduje to proslavo ter določa, da se bo vršila v obliki prodajanja kruha v prid italijanski ustanovi «Pro Oriente».

V svrho organizacije proslave po posameznih pokrajinah se bodo ustanovili posebni pokrajinski odbori.

DODATNI SINDIKALNI PRISPEVKI

Svetovalna komisija za sindikalne prispevke je imela predvčerajšnjim v prostorih ministrstva za korporacije sejo, na kateri je razpravljala o uvedbi dodatnih sindikalnih prispevkov. Komisija je odobrila načrt odloka o uvedbi teh prispevkov. Novi ukrep bo disciplinirali pravico, ki jo imajo sindikati, da lahko naložijo dodatne sindikalne prispevke. Določene bodo v odloku natančno tudi meje, katerih se bodo morali sindikati držati.

Čebelarjem

Pišejo nam:

Čebelarstvo je panoga kmetijstva, ki je od prvih časov tesno združena s prebivalci naše zemlje. Čebelarstvo mu je dajalo edino prvotno sladčico, katera se danes po večini nadomešča s sladkorjem.

Čebela je tudi sicer prijateljica kmetovalca, ker mu koristi tudi s tem, da obletuje razno cvetje, s čimer pripomore, da se cvetje oplodi in da se potem razvije sad. Poleg tega ima korist posamezni čebelar v tem, da se zabava z njimi. V dobrih letih pa donaša čebela čebelarjem pri pravilni oskrbi in negi še primeren in lahek dobiček.

Gotovo se vrste tudi leta, katera prinesejo čebelarju sitnosti, mnogo dela in končno zgubo, a to ne sme vztrajnega človeka oplašiti! Koliko trpljenja, sitnosti in raznih nezgod doleti kmeta pri njegovem vsakdanjem trudapolnem delu?! Ali naj on obupa in zapusti nehvaležno zemljo —? Ne, ko preudarja in premišljuje, mu drugega ne kaže kakor se s podvojeno silo in vnemo oprijeti vseh mogočih sredstev, da doseže zaželjeni uspeh.

Enako je pri čebelarstvu. Skrajno slab dohodek minulih zadnjih let naj torej čebelarja vzpodbudi. Pomisliti mora, da se tudi pri čebelarstvu letina, t. j. dohodki in zguba, menja, kakor je pri vsakem podjetju. Vsak čebelar mora imeti pred očmi še zabavni užitek, kar je na vsak način vredno, da nekaj žrtvuje tudi iz idealnih obzirov.

Čebelarska zadruga via S. Giovanni št. 6 v Gorici je sklicevala v preteklem času občne zbore, a člani so se jih le premalo udeleževali.

Sedaj smo pred časom izdelovanja satnic (medsten). Za zadružno delovanje je zelo važno, da se ve v naprej, koliko voska bo treba nakupiti, da se zadosti povpraševanje po satnicah, koliko voska prinesejo posamezni čebelarji v predelavo satnic. Ker se pričnejo izdelovati satnice s 15. aprila, se prosi, da prizadeti prinesejo nemudoma vosek, oziroma blagovolijo naznaniti količino voska, oziroma predvidevano potrebo novih satnic. **V.**

Oton Župančič med Poljaki

Poljska revija «Splošni pregled» prinaša v letošnji februarski številki na devetih straneh esej o pesniku Otonu Župančiču, ki ga je spisal znani pesnik Vojeslav Molé, kateri se nahaja kot profesor na krakovski univerzi. Članek je dober; Molé je predstavil Poljakom Župančiča tako, da je gotovo zbudil pri njih zanimanje zanj. Toplo je pisan izmed člankov ki so izšli za Župančičev jubilej, med najboljšimi. Esej je ponatis predavanja, ki ga je imel Molé ob 50-letnici pesnika O. Župančiča v radiju.

Veliki staroslovenski besednjak.

Že dolgo let pripravljajo izdajo novega in obširnega staroslovenskega besednjaka. Prej ga je sestavljal pokojni profesor Vondrak, zdaj pa je sprejel njegovo uredništvo profesor Miloš Weingast. Za to ogromno delo bo treba še deset let časa. Iz besednjaka bodo izločene vse tiste besede, ki so na Čehoslovaškem nastale po enajstem stoletju. Besedila primerov bodo prevedena v latinski in grški jezik. Tolmač besed pa bo v češkem in nemškem jeziku. Kako velik bo ta besednjak, si lahko predstavljamo le, če pomislimo, da bo imel tisoč in dve sto strani dvostolpnega tiska.

Rojstva, smrti in poroke v Trstu

dne 1. aprila 1928.

Rojeni: 11;
mrtvi: 4;
poroke: 7.

Dne 2. aprila

Rojeni: 18;
mrtvi: 7;
poroke: 4.

Iz tržaškega življenja

Tobakarnarica napadena in ranjena v svoji prodajalni

Včeraj popoldne se je odigral v tobakarni Stefana Staniča v ulici Milano št. 22 zločin, katerega vzroki so še zaviti v tajnost. Kmalu po 14. uri je stopil v tobakarno, v kateri se je tedaj nahajala za bankom 43-letna prodajalka Ema Höltl, stanujoča v zagati S. Tecla št. 6, neki moški ter naprosil žensko, da bi mu izmenjala 5 lir. Höltlova, ki je bila tedaj sama v tobakarni, — Stanič se je namreč malo prej podal v svoje stanovanje, ki se nahaja v isti hiši, da bi se po kosilu nekoliko odpočil — je odprla predal, da bi vzela denar, toda v hipu, ko se je sklonila, je neznanec nenadoma naperil proti njej revolver ter ustrelil. Krogla je zadela cilj; ranila je Höltlovo na čelu. Čeprav omamljena, je prodajalka začela na vse grlo vpiti na pomoč. Tedaj je zločinec, očividno v strahu, da bi ga ne zasačili ljudje, ki so na ulici gotovo slišali krike, naglo planil iz tobakarne ter se spustil v divji beg; predno so ljudje, ki so se tedaj mudili tam blizu, zaslutili, za kaj pravzaprav gre, je lopov izginil za vogalom bližnje ulice in vsako zasledovanje je bilo zaman.

Medtem so nekateri stopili v tobakarno in zaznali, kaj se je zgodilo. Ker je Höltlova krvavela iz rane na čelu, je nekdo poklical na pomoč zdravnika rešilne postaje. Ta je ugotovil, da rana ni nevarna; krogla je prodajalko samo oprasnila na čelu. Po prvi pomoči je bila Höltlova prepeljana v mestno bolnišnico, kjer so jo sprejeli v kirurgični oddelek. — Ozdravila bo — če ne nastopijo kake komplikacije — v 10 dneh.

O dogodku je bila obveščena kvestura, ki je takoj uvedla skrbno preiskavo. Vendar pa do sedaj ni bilo še mogoče ugotoviti, gre li za roparski napad ali za dejanje, naperjeno osebno proti Höltlovi. Vsekakor je verjetnejša prva domneva, ki jo podpira predvsem okolščina, da je zločinec hotel pripraviti Höltlovo do tega, da je odprla predal z denarjem. V tem slučaju pa lopov ni dosegel svojega namena, kajti lastnik tobakarne je ugotovil, da denar ni zmanjkal iz predala, razen par sto lir, ki jih je pa Höltlova gotovo imela pri sebi.

Policijski organi nadaljuje poizvedovanja z največjo vnemo in brez dvoma se jim bo kmalu posrečilo pojasniti skrivnostni zločin, zlasti ker si je baje Höltlova dobro vtisnila v spomin zunanjost napadalca.

Nezgoda pri delu.

Pri delu v palači zavarovalnega zavoda Riunione Adriatica di Sicurtà v ulici Mazzini se je včeraj predpoldne ponesrečil 29-letni elektrotehnik Alojzij Bonanno, stanujoč v ul. Bosco št. 50. Ko je stoječ na lestvi popravljal električno napeljavo na hodniku, je nenadoma izgubil ravnotežje in padel z višine kakih 4 metrov. Pri tem se je pobil po rokah in nogah ter si si pretresel možgane. Dobil je prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, nakar je bil prepeljan v mestno bolnišnico. Če ne nastopijo kake komplikacije, se bo izmazal v 14 dneh.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Goriška pokrajinska uprava za napeljavo vodovoda po Vipavskem in na Krasu.

Komisar pokrajinske goriške uprave cav. dr. Valentin Pascoli je ustanovil posebne zadruge sporazumno med tržaško in goriško pokrajino za napeljavo vodovodov v Vipavski dolini ter po Krasu. V ta namen je tudi določil prispevek 15.000 lir za napeljavo vodovoda po Vipavski dolini ter 5000 lir za kraški vodovod.

Medsindikalni odbor določil cene živilom.

Medsindikalni odbor je določil na svoji zadnji seji cene živilom na drobno. In sicer so po teh določbah cene sledeče: riž boljše vrste L 2.10 kg, slabše vrste 1.90; polenovka 5.60; kava «Santos» boljša L 26 kg, slabše vrste L 25 kg; kava «Minas» L 23; domača mast 8.40, sirovo maslo 16, koruzna moka 1.35, domači krompir 0.70, uvozni krompir 0.60. Vsa ostala živila so obdržala svojo prejšnjo ceno.

Nesreča stare vrste.

V goriško bolnišnico je prišel iskat zdravniške pomoči Anton Ferfolja, star 19 let, iz Sela na Krasu. Iz neprevidnosti je povzročil, da je eksplodirala granata manjšega kalibra in ga lahko ranila. Zdraviti se bo moral 20 dni.

Goriška porota

Ivan Sovdat popolnoma oproščen

Včeraj dopoldne se je na goriškem porotnem sodišču nadaljevala in tudi končala porotna obravnava proti Ivanu Sovdatu ki je na Idrskem, v gostilni Karla Volariča, ustrelil Iv. Manfredo in ranil še svojo ženo Rozo Uršič. Okrog 10. ure je pričel govoriti državni pravdnik cav. Tripani, ki je odgovarjal na predvčerajšnji govor odv. Zennara. Držal se je vedno svoje teze, da Sovdat kljub vsemu ne bi smel usmrtiti človeka. Predlagal je porotnikom, naj v njihovem pravoreku najde odmev pravica. Odv. Zennaro je nato vnovič prevzel besedo in še enkrat pozval porotnike, naj obtoženca popolnoma oproste, kajti le potem bodo lahko z mirno vestjo praznovali bližnje velikonočne praznike.

Po preteku kake poldruge ure je predsednik cav. Ferri na podlagi pravoreka porotnikov, v katerem so ti izključili, da bi Sovdat storil zločin, ker je ravnal v popolni umobolnosti, razglasil za obtoženca oprostilno razsodbo.

Še dolgo po razglasitvi razsodbe je stala množica Sovdatovih prijateljev, znancev, ali pa onih, kateri so ga v porotni dvorani spoznali in zvedeli za njegov križev pot, pred vrati goriških zaporov ter čakali, kdaj zopet pride med nje. Predvsem si videl tam Sovdatovega brata, ki so ga obkrožali znanci in mu segali v roko.

Izpred sodišča

Trije Tržačani pred goriškim sodiščem

Zadnjič smo poročali o treh Tržačanih, ki so prišli v Gorico z namenom, da bi si napolnili svoje žepe. S svojo tatinsko izvežbanostjo so izmaknili v neki zlatarni več prstanov, uhanov in zapestnic. Kvestura jih je prijela in morali so pred goriške sodnike. So to: Marijan Cioppi, star 22 let, optik po svojem poklicu, Artur Vettorelli, star 24 let, ter Viktor Gegetti, star 25 let. Vsega skupaj so pobrali zlatarici Kristini Gasperini zlatnine v vrednosti 1000 lir. Obtoženi so tudi, da so poskušali svoje tatinske namere v zlatarnici Braunizer in v zlatarnici Watt v Raštelu.

Obtoženci trdijo, da so nedolžni. Posebno proklamira svojo nedolžnost obtoženec Cioppi, ki pokaže tudi izvanredno juridično izobrazbo: posebno mu mora biti dobro poznan kazenski zakonik (mož ima izkušnje!), kajti na podlagi čl. 40 kazenskega zakonika (člen navede sam) zahteva, naj se drž. pravdnik Gaspari odstavi od obravnave, češ da ga je ravno on zaslišal kot preiskovalni sodnik. Predstavljajte si, koliko smeha je ta njegovo juridična modrost prinesla v dvorano in med sodnike same. Toda vsa zagotovila, da so nedolžni, niso pomagala. Sodišče je obsodilo Cioppija na 1 leto, 6 mesecev in 5 dni ječe, Vettorellija na 1 leto, 6 mesecev ječe in na 100 lir globe; Gaggettija pa na 1 leto in 6 mesecev ječe. Vrh tega pa še vse skupaj na eno leto posebnega nadzorstva.

Oproščen, ker so ga spoznali za umobolnega.

Ivan Jeklin, star 21 let, iz Pečin pri Poniknvah, se je moral zagovarjati pred goriškimi sodniki, ker so finančni stražniki našli pri njem kapo od žgalnega kotla ter so ga radi tega osumili, da je na skrivaj kuhal žganje. Ker pa so se psihijatri izrazili, da je Jeklin umobolen, ga je sodišče oprostilo.

PROCES MIAGOSTOVICH - MENGHI - BORTOLOTTI

Včeraj se je vršil na goriški preturi od 8. do 12. in popoldne do 21. zvečer zanimiv proces Miagostovich - Menghi - Bortolotti.

Proces je vodil sodnik Del Giudice. Pri odvetniški mizi pa je sedelo nič manj kot šest odvetnikov, in sicer: on. Dudan, kot zastopnik civilne stranke Miagostovicha, zagovornika odv. Miagostovicha on. Pisenti in Poillucci odv. Freschi kot zagovornik odvetnika Menghija, kot zastopnik civ. stranke Menghija odv. Paglilla, kot zastopnik civ. stranke gospe Bartolotti pa odv. Zennaro iz Trsta. Kot drž. pravdnik je nastopil kvesturni komisar cav. Tortolani. Preturno dvorano je napolnilo radovedno občinstvo, predvsem mnogo odvetnikov in juristov.

Zadeva Miagostovich-Menghi je splošno znana. Dne 30. aprila lanskega leta sta se o priliki neke civilne pravde odvetnika Miagostovich in Menghi sprla, beseda je dala besedo, žalitev žalitev, dokler ni dvignil odv. Menghi svojo palico in udaril Miagostovicha ter gospo Bortolotti, ki ju je skušala miriti. Ta incident je bil po obojestransko vloženih tožbah predveden preturi.

Prvi je bil včeraj zaslišan odv. Miagostovich. Ta je izpovedal, da je 30. aprila lanskega leta zastopal stranki Lucijo Bortolotti in Matildo Dosso proti strankama Viktoriji in Matildi Borolotti, ki ju je zastopal odv. Menghi. Šlo se je za neko zapuščinsko zadevo, predvsem pa za to, da se imenuje upravitelj zapuščinskega premoženja. Stranki sta se bili skoro sporazumeli glede imenovanja zapuščinskega upravitelja, ko je odv. Menghi zahteval, naj se postavi upravitelj le na eno četrtino skupnega premoženja. Temu se je Miagostovich upri. Proti odvetniku Menghiju je izpregovoril naslednje besede: «Ni tako, dragec, ljubček moj.» Odv. Menghi, ki se je čutil radi tega užaljenega, je Miagostovichu odvrnil: «Nehajte s tem zasmehujočim tonom! Danes zjutraj ste izrabili mojo odsotnost, ne bi namreč tega govorili, kar ste, če bi bil jaz zraven.» Tedaj pa se je tudi Miagostovich razvnel in zabrusil Menghiju v obraz: «Kretin, bedak! Ne bodite predrzen!» Menghiju je bilo to dovolj in v jezi je izbruhnil: «Hrvat, suhi Hrvat! Pojdite za Hrvata!» Miagostovich, ki je bil radi tega užaljen, ni hotel Menghiju ostati dolžan in ga je nahrulil: «Strahopetec!» Beseda je dala besedo in končno je Menghi zgrabil za palico, ki je slonela v kotu in zamahnil proti Miagostovichu. Ta je udarec ubranil z roko, zadobil pa je pri tem precejšnjo rano, radi katere se je moral delj časa zdraviti. Ko je pričel Menghi vnovič udrihati s palico, sta se vmešala v prepir sodnik in gospa Bortolotti, ki sta hotela miriti. Pri tem jo je izkupila gospa Bortolotti. Sodnik je prekinil razpravo.

Odv. Menghi trdi, da ga je Miagostovich izzval in užalil, ker ga je zasmehljivo nazval: ljubček in dragec. Dejal je da sploh ni udaril Miagostovicha, ker je bila med njima razdalja prevelika, le zamahnil je proti njemu.

AJŠEVICA

Ko je bil še pred dobrim letom med nami zdrav, vesel, poln poštenega veselja, je bila pač tuja našemu srcu misel, da bo veseloigra življenja pri našem Rijavcu imela tako tragičen zaključek.

Po težkem delu dneva so njegove trudne delavske roke umele prijeti tudi za prosvetno delo. Mlademu je raslo spoštovanje do starejših, priljubljenost mlajših.

Zato je pa jek strašne nesreče v bližini njegovega kraja Ajševice odmeval težko in pretresujoče v srcih vseh nas.

Preteklo sredo smo položili v zemljo njegovo iztrpinčeno truplo obenem z obema njegovima nesrečnima tovarišema - žrtvama dela, kasnima žrtvama svetovne vojne.

RAZNE ZANIMIVOSTI

Zračna poštna služba med Anglijo in Ameriko.

«Morningpost» poroča, da se urede skoraj gotovo s 1. junija po točnem načrtu poštni poleti med Anglijo in Ameriko. V ta namen se je ustanovila posebna družba, imenovana «Transatlantic», ki zgradi pet in dvajset veleletal, vsako letalo bo opremljeno s šestimi motorji po 450 konjskih sil. Vsaka vožnja bo zahtevala približno 14 tisoč litrov goriva. Pozimi bo poštna služba ustavljena, ker ni še nobeno letalo dovolj močno, da bi se uspešno upiralo zimskim vihrjem.

Požar v grški tobačni tovarni

V petek je uničil požar veliko tobačno skladišče bratov Papastraton-ov. Škoda znaša osemnajst milijonov lir. Osem sto delavcev je ostalo radi tega brezposelnih. To je že tretji požar grških tobačnih tovaren v zadnjih štirinajstih dneh. Vlada je napravila potrebne ukrepe proti komunistični propagandi, kajti po njenem mnenju so komunisti požigalci v vseh treh slučajih.

Izkopanine na otoku Cipru

Švedski starinoslovec profesor Gjerstad je poročal na vseučilišču v Upsali o izkopaninah o Sapitosu, na severni strani otoka Cipra. Te presenetljive najdbe so najmanj pet tisoč let stare. Učenjak je odkril najprej več grobov in v pet in štiridesetih je dobil 1750 predmetov, ki izpričujejo zelo staro kulturo, ki gre 3000 let pred Kristusom, torej za približno pet tisočletij nazaj. Najdbe pričajo, da so bili vdrli Maloazijci na otok, se ga polastili in ga obvladovali celo tisočletje. Še bolj zanimivo je dejstvo, da so se našli v grobovih moči in sulice iz brona, kar kaže, da so poznali Maloazijci bron že pred petimi tisočletji. Med najdbami so tudi dragocenosti, kakor biseri in umetnine iz žgane gline.

Nov svetovni rekord

Ameriška letalca Haldeman in Stinson sta se v sredo ob 7. uri in 37 min. zjutraj dvignila z letalom v zrak in sta ostala v zraku celih 53 ur in 56 minut. S tem sta prekosila nemški svetovni rekord za poldrugo uro. Držala sta se stalno v višini 3000 metrov in sta se menjavala v krmiljenju letala. Zadnjih štiri in dvajset ur sta bolehala na želodčnih krčih. Koj po končanem poletu sta si zaželela hrane. Letalca sta izjavila, da ju polet telesno ni utrudil.

BORZNO POROČILO

Amsterdam 759.50-765.50, Belgija 262-266, Francija 74.35-74.65, London 92.30-92.50, New York 18.87½-18.93½, Španija 315.75-321.75, Švica 363.50-365.50, Atene 24.85-25.35, Berlin 450-456, Bukarešt 11.80-12.20, Praga 55-97½-56.27½, Ogrska 328.50-334.50, Dunaj 263.50-269.50, Zagreb 33.18-33.48.

Uradna cena zlata (2. 4.) 365.14; Liktorsko posojilo 86.45; vojnoodškodninske obveznice 77.30.

Avtomobilna črta
Trst-Lokev-Divača-Senožeče
PODJETJE BRUNELLI
Odhodi s trga Oberdan.
Vozni red od 1. oktobra do 15. aprila.
Iz Trsta v Senožeče ob 16·15. Iz Bazovice ob 16·45. Iz Lokve ob 17·—. Iz Divače ob 17·10.
Iz Senožeč v Trst ob 7·30. Iz Divače ob 7·50. Iz Bazovice ob 8·15.
Listki za tja in nazaj: Trst-Divača in nazaj L 13·—. Trst-Senožeče in nazaj L 16·—

MALI OGLASI

DVA šivalna stroja 16 K 33, 29 K na prodaj v Divači 75. 370

ODVETNIŠKA pisarna išče 15- do 16-letnega vajenca. Naslov pri tržaškem upravništvu. 371

PEKOVSKI pomočnik se sprejme v Divači št. 23. 372

PRODA se posestvo, primerno za rejo dveh do treh krav, s hišo, gospodarskim poslopjem in nekaj njivami. Poizve se na Kneži No. 125, pošta Podmelec. 373

TRGOVSKA pomočnica, izvežbana v veliki, manufakturni trgovini, išče mesta, gre tudi na deželo. Naslov pri tržaškem upravništvu. 348

Na obroke
Zadnje novosti, izgotovljene obleke in po meri, blago, svilenine, perilo, platno, površniki i. t. d. i. t. d.
Via Roma 3, III. nadstropje

Dr. SARDOČ
ZOBOZDRAVNIK
TRST
VIA S. LAZZARO 23, II.

P O D L I S T E K

V. J. KRIŽANOVSKA:

Pajčevina (55)

Roman v štirih delih

Iz ruščine prevedel **I. V.**

Srce kneza Igorja si je pokorila brez truda; odkar ga je poznala, je vedno klečal pred njo, in v tem trenotku ni imela ta lahka zmaga nikake cene v njenih očeh. Še pred kratkim tako zaželjeni knezov prihod ji je postal postranskega pomena in docela ravnodušno je mislila nanj.

Srce ji je silno zabilo pri misli, kako bi prisilila ponosnega človeka, s krepko voljo, da bi ji padel k nogam in se zaljubil vanjo. Toda že v naslednjem hipu je videla v njem samo sovražnika, zoprnega «Nemca», nadutega in samoljubnega človeka.

— Kako sem nespametna, da tratim čas s tem neprijetnim človekom, ki ga poznam šele nekaj dni in ki ga bržkone ne bom srečala več v življenju, — je zamrmrala nevoljno in zaničljivo. — Kaj me briga, če mu ugajam ali ne? Meni je namenjen viteški in zvesti Igor, ki me ljubi že dve leti, in z njim bom srečna. Kakor hitro pride, se zaročiva: to bo moj odgovor sirovežu, ki si je drznil reči mi v obraz, da ni mogoče vedeti, kdo bo zmagovalec, kdo premaganec! Jaz naj bi se zaljubila vanj? Nesramnež!

Naslednjega dne sta se Milica in Berenklau neopazno umikala drug drugemu. Po obedu se je Milica podala na jahalni izprehod, toda vzela je s seboj Kiti, Meli, Gustava in vzgojitelja. Dasi ni grof nikomur pravil o njenem blaznem skakanju prejšnjega dne, mu ni hotela stopiti pred oči, pa tudi grof se ni maral udeležiti jahalnega izprehoda, zato se je izgovoril, da mora pisati pisma.

Naslednjega jutra je prispel grof Osjecki s hčerko in življenje v «gradu» je hkratu oživelo.

Grof Boleslav je bil lep človek, dostojanstven in postaven, tipičen Poljak, živahen, duhovit in neutrudljiv govornik, viteški vljuden z damami, pravi gospod od pete do glave.

Grofica Janina je bila osemnajstletna deklica, nevisoka, vitka, zamolklo blede polti; kdor jo je videl, bi rekel, da nima kaplje krvi pod kožo. Škrlatne ustne in črni lasje so še stopnjevali belino njenega čistega in kakor porcelan gladkega obličja. Velike črne, vlažne in žametaste oči so gledale zamišljeno, skoraj osorno izpod gostih in dolgih trepalnih. Oblečena je bila s puritansko preprostostjo v črnino in vedla se je zelo zdržno, povešala oči in se skoro ni udeleževala pogovora.

Snidenje med generalom in Osjeckim je bilo najprisrčnejše; stara znanca sta se prisrčno objela ter obudila spomine na preteklost. Odkrita in neizčrpna grofova živahnost je oživila Mihaila Petroviča, da se je stresel nevolje, ki jo je kazal, odkar je prišel na Dembovko.

Zvečer, ko sta grof Boleslav in Šastunov ostala sama pri steklenici starega tokajca, je zadobil njun pogovor bolj intimni značaj in grof je izrazil sožalje Mihailu Petroviču zaradi izgube sina in ga vprašal o podrobnostih nesreče.

Ko je zapazil, da se je Mihail Petrovič zdrznil in pobledel, je bil v zadregi, sočutno je stisnil roko tovarišu ter ga prosil odpuščanja, če se je tako neprevidno dotaknil sveže rane, misleč, da se je že davno zacelila.

— Da, ne govoriva več o smrti mojega sina, jaz ne morem mirno govoriti o tem, — je rekel s pridušenim glasom general.

Ko se je obvladal, je dostavil:

— Govoriva rajši o vas, Boleslav Stepanovič, o vaši očarujoči hčerki; neka posebna dražest sije iz nje. Toda zdi se mi otožna in premolčeča za svojo starost.

— To ni otožnost, ampak stroga, privzgojena zdržnost, neobhodno potrebna bodoči nuni. Janina gre v samostan in prihodnjega leta vstopi kot samostanska sestra v neki samostan blizu Milana, kjer se je vzgajala.

— Kakšna čudna misel, zapreti to lepo dekle v samostan, namesto da bi jo omožil? Premislite se, Boleslav Stepanovič, to je vendar kruto!

— Nikakor ne. Janina ima poklic za nunsko življenje; ona dobro ve, da si bo na ta način zagotovila lepše življenje, kakršnega bi imela tu v teh razmerah, v katere jo je postavila usoda; jaz ji morem dati le majhno doto, premajhno, da bi živela v blagostanju. Rodila se je v nepravem času; moja žena ni imela že deset let nič otrok, tako da nismo več računali nanje; glavni del našega premoženja pripada mojemu starejšemu sinu, nositelju mojega imena, ostali del pa mlajšemu, ki je častnik in potrebuje podpore. Za Janino je najbolje, da postane nuna; toda predno se zaveže, naj poseča družbo eno ali dve leti.

Čas je potekal precej enolično. Nekega večera je Janina na očetov ukaz sedla za klavir in vse navdušila s svojo igro in petjem. Z izvrstno tehniko in zanosom je igrala Chopina in druge poljske skladatelje, nato je zapela z lepim, žametastim glasom nekaj narodnih pesmi. Ko se je od vseh strani razleglo odobravanje, je v zadregi povesila glavo, toda izpod priprtih vek je vrgla svoj žgoči, poizvedujoči pogled na Berenklau-a. Ko je v odgovor srečala njegov mirni, hladni pogled, se je okrenila.

Dasi sta bili Kiti in Meli precej izvežbani v glasbi, sta daleč zaostajali za Janino; samo Milica se je mogla meriti z njo. Ko sta štiriročno zaigrali Rossinijevo Stabat Mater in Beethovenov Septuor ni bilo navdušenega odobravanja ne konca ne kraja.

Berenklau je strastno ljubil glasbo. Stal je nedaleč od klavirja, opazoval obe igralki ter ju primerjal. Primerjanje je izpadlo v izključno Miličino dobro.

Obe sta bili nesporno lepi, toda Milica, s svojim jasnim, odkritim pogledom, otroškim in očarujočim nasmehom, — je bila vzor resnične devičke nedotaknjenosti; bleda Janina s svojimi demonskimi očmi in s svojo pobožno zdržnostjo, je nosila pečat licemerstva in slabo zatajevane strastnosti, kar je napravilo na grofa zopern vtis.

V odmoru je generalka rekla Berenklavu:

— Kako pomilujem ubogo Janino, ki je obsojena postati nuna. Tako lepo in nadarjeno dekle živo pokopati, to je strašno!

Zaničljiv nasmeh je šinil grofu preko usten.